

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Numele elevului: _____

Prenumele elevului: _____

Patronimicul elevului: _____

Instituția de învățământ: _____

Localitatea: _____

Raionul / Municipiul: _____

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**EXAMEN NAȚIONAL DE ABSOLVIRE A GIMNAZIULUI
SESIUNEA SUPLIMENTARĂ / REPETATĂ**

06 iulie 2022

Timp alocat – 120 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Numele și prenumele evaluatorului: _____ Punctaj total: _____

Citește textul și realizează următoarele sarcini:

Urc într-o duminică pe valea Arieșului, în timp ce, dinspre Albac, coboară convoaie de sănii încărcate cu scânduri. Oamenii din comuna în care s-a născut Horia nu cunosc altă îndeletnicire decât să lucreze scânduri. Le lucrează ei singuri, cu fierăstraie primitive și le duc apoi să le vândă la târgul din Abrud.

Târgul din Abrud are loc în fiecare luni. Așa că pentru albăceni duminica e una din cele mai grele zile ale săptămânii. Și pentru boii lor mari, roșcați, la fel.

Pentru a fi luni dimineața la târg, duminică toată ziua și toată noaptea ei fac drumul dintre Albac și Abrud, vreo patruzeci de kilometri, pe orice fel de timp s-ar nimeri.

Uneori pe câte un ger de douăzeci și cinci de grade.

În duminica în care i-am întâlnit, era un viscol năprasnic, de-ți venea să crezi că o să mute munții din loc. Ningea torențial. Zăpada venea deasă, compactă, răpăia, cădea cu o viteză și cu o tărie de parcă ar fi fost de plumb. La câte un colț de munte viscolul răbufnea deodată, luând sania ca pe o jucărie și purtând-o spre prăpastie. În mijlocul acestui prăpăd, dinspre Albac sosea, abia urnindu-se, convoiul nesfârșit al săniilor încărcate cu scânduri. Săanii greoaie; boii orbiți de zăpadă se opinteau gemând din fundul măruntaielor. Pe lângă ei, oamenii roșii de ger ca niște raci fierți înotau în zăpadă până la genunchi, scoteau din beregată câte un sunet gutural, răgușit. Pe hainele și pe fața lor zăpada se prinsese de cel mai mic amănunt. Deasupra sprâncenelor se adunase deasă, ca pe o streășină.

Lung, nesfârșit, convoiul oamenilor din Albac. Pe deasupra noastră trecea uneori câte o rafală puternică de vânt și de zăpadă. Abia un colț al ei ne atingea în treacăt obrazul, jap, jap. Oameni, boi, sănii încărcate cu scânduri, în văile acelea haotice, parcă fierbeam toți laolaltă într-un cazan imens, satanic. Acum, când îmi aduc aminte, totul pare parcă un vis. Dar pentru nepoții lui Horia, de o sută cincizeci de ani, aceasta e cea mai adevărată realitate.

În fiecare duminică, între Albac și Abrud se scurge convoiul lor greoi și primitiv. Când se face noapte, dejugă boii și oamenii adorm de multe ori în zăpadă. Spre ora două pornesc din nou, pentru a fi la ziuă în târg. Către prânz, după ce au reușit să vândă scândurile, pornesc înapoi spre casă cu saci de mălai în sanie. Pe valea cealaltă a Arieșului, spre Vidra, drumul e neumblat. Aici, oamenii își fac provizii o dată pe an, toamna. Iarna cioplesc din lemn ciubere*, donițe**, cu care au să colinde peste vară toată țara. Cei mai înstăriți, în căruțe. Ceilalți, pe spinarea unui cal. Alții, în propria lor spinare. Iarna stau la adăpost și își fac marfă pentru vara următoare.

(G. Bogza, *În nopțile cu lună, femeile torc cânepă*)

*Ciubăr – vas mare făcut din doage de lemn și prevăzut cu toarte, având diferite utilizări.

Doniță – **1. Vas făcut din doage de lemn, cu toartă (și capac), cu care se cară și în care se ține apa; cofă, botă. **2.** Găleată de lemn (largă în partea de sus) în care se mulg vacile sau oile; șiștar.

Nr.	Item	Punctaj
1.	<p>Răspunde în enunțuri complete la întrebările de mai jos:</p> <p>(a) Cu ce fel de instrumente lucrează scândurile oamenii din comuna în care s-a născut Horia?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>(b) Care e una din cele mai grele zile ale săptămânii pentru albăceni?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>(c) Câți kilometri sunt, aproximativ, între Albac și Abrud?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>(d) Ce vor face peste vară oamenii din Vidra cu ciuberele, donițele cioplite de ei din lemn iarna?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4
2.	<p>Rezumă, în limita de 45-50 de cuvinte, al cincilea alineat.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5
3.	<p>Comentează, în 3 enunțuri, valoarea expresivă a comparației <i>oamenii roșii de ger ca niște raci fierți</i>.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
4.	<p>Prezintă, în spațiul rezervat, atitudinea ta față de păstrarea tradițiilor de prelucrare a lemnului în zonele de munte, aducând 3 argumente.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
5.	<p>Scrie câte un antonim pentru cuvintele <i>deasă</i>, <i>sosea</i>, <i>fierți</i>, <i>primitiv</i> din text.</p> <p><i>Deasă</i> _____</p> <p><i>Sosea</i> _____</p> <p><i>Fierți</i> _____</p> <p><i>Primitiv</i> _____</p>	L 0 1 2 3 4
6.	<p>Subliniază cu o linie predicatele din fraza:</p> <p><i>Le lucrează ei singuri, cu fierăstraie primitive, și le duc apoi să le vândă la târgul din Abrud.</i></p>	L 0 1 2 3
7.	<p>Alcătuiește un dialog din 4 replici, care ar putea să aibă loc între un om din Albac și un om din Vidra, în legătură cu ocupațiile specifice trăitorilor din cele două sate.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4

	<hr/> <hr/>	
8.	<p>Describe, în spațiul rezervat, o piață agricolă.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4
9.	<p>Motivează prin regula de punctuație în vigoare virgula numerotată în enunțul:</p> <p><i>Zăpada venea deasă, compactă¹, răpăia, cădea cu o viteză și cu o tărie de parcă ar fi fost de plumb.</i></p> <p>(1) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2
10.	<p>Răspunde, în enunțuri complete, la întrebările de mai jos, utilizând informația din articolul lexicografic:</p> <p>DONIȚĂ, <i>donițe</i>, s. f. 1. Vas făcut din doage de lemn, cu toartă (și capac), cu care se cară și în care se ține apa; cofă, botă. 2. Găleată de lemn (largă în partea de sus) în care se mulg vacile sau oile; șistar. 3. Conținutul unei donițe (1, 2). [Pl. și: <i>doniți</i>] – Din sb. dojnica.</p> <p>1) Câte sensuri are cuvântul <i>doniță</i>?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2) Care este sinonimul celui de-al doilea sens al cuvântului <i>doniță</i>?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2

11.	<p>Alcătuiește 2 enunțuri în care să demonstrezi polisemia cuvântului <i>doniță</i>.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L 0 1 2</p>
12.	<p>Te numești Alex/Alexa Rotaru, ești elev/elevă la Liceul Teoretic „Liviu Rebreanu” din orașul Chișinău. În data de 21 mai 2022, în Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Chișinău, ai uitat pe o bancă dicționarul ortografic (DOOM3). Redactează un anunț în care rogi persoana ce a găsit dicționarul să ți-l aducă la Liceul Teoretic „Liviu Rebreanu” din orașul Chișinău, în anticameră.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L 0 1 2 3 4</p>
	Corectitudinea tuturor secvențelor scrise	<p>L 0 1 2 3 4 5</p>
	Total	50